IX. INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS

CONFERENCE BOOK

EDITOR ASSIST. PROF. MEHTAP KARACIL

IX. INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS

SEPTEMBER 27-29,2024

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

EDITOR: ASSIST. PROF. MEHTAP KARACIL

COPYRIGHT © 2024

BY ASES CONGRESS ORGANIZATION

PUBLISHING COMPANY LIMITED

ALL RIGHTS RESERVED. NO PART OF THIS PUBLICATION MAY BE REPRODUCED, DISTRIBUTED OR TRANSMITTED IN ANY FORM OR BY ANY MEANS, INCLUDING PHOTOCOPYING, RECORDING OR OTHER ELECTRONIC OR MECHANICAL METHODS, WITHOUT THE PRIOR WRITTEN PERMISSION OF THE PUB LISHER, EXCEPT IN THE CASE OF BRIEF QUOTATI ONS EMBODIED IN CRITICAL REVIEWS AND CERTAIN OTHER NONCOMMERCIAL USES PERM ITTED BY COPYRIGHT LAW. ASES CONGRESS ORGANIZATION PUBLISHING® IT IS RESPONSIBILITY OF THE AUTHOR TO ABIDE BY THE PUBLISHING ETHICS RULES.

ASES PUBLICATIONS – 2024©

14.10.2024

ISBN: '978-625-95080-5-4'

CONGRESS ID

CONFERENCE TITLE

IX. INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS

DATE AND PLACE

SEPTEMBER 27-29,2024

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

ORGANIZATION

ASES (ACADEMY OF SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL STUDIES)

LANGUAGES

Turkish, English, Arabic, Russian

CONFERENCE STATISTICS

Distribution of the papers presented orally at the conference by countries

Country	Number of Papers	Percentage (%)
TURKIYE	132	48,70%
ALGERIA	5	1,84%
PAKISTAN	8	2,95%
AZERBAIJAN	91	33,57%
IRAN	1	0,36%
MALAYSIA	4	1,47%
KAZAKISTAN	6	2,21%
ROMANIA	3	1,10%
NIGERIA	2	0,73%
ENDONEZYA	6	2,21%
KAMERUN	2	0,73%
KOSOVA	1	0,36%
KKTC	1	0,36%
MAKEDONYA	1	0,36%
HİNDİSTAN	1	0,36%
KOLOMBİYA	1	0,36%
GÜRCİSTAN	1	0,36%
GÜNEY AFRİKA	1	0,36%
ÖZBEKİSTAN	1	0,36%
ÜRDÜN	1	0,36%
TAYLAND	1	0,36%
KATAR	1	0,36%
TOTAL	271	100%

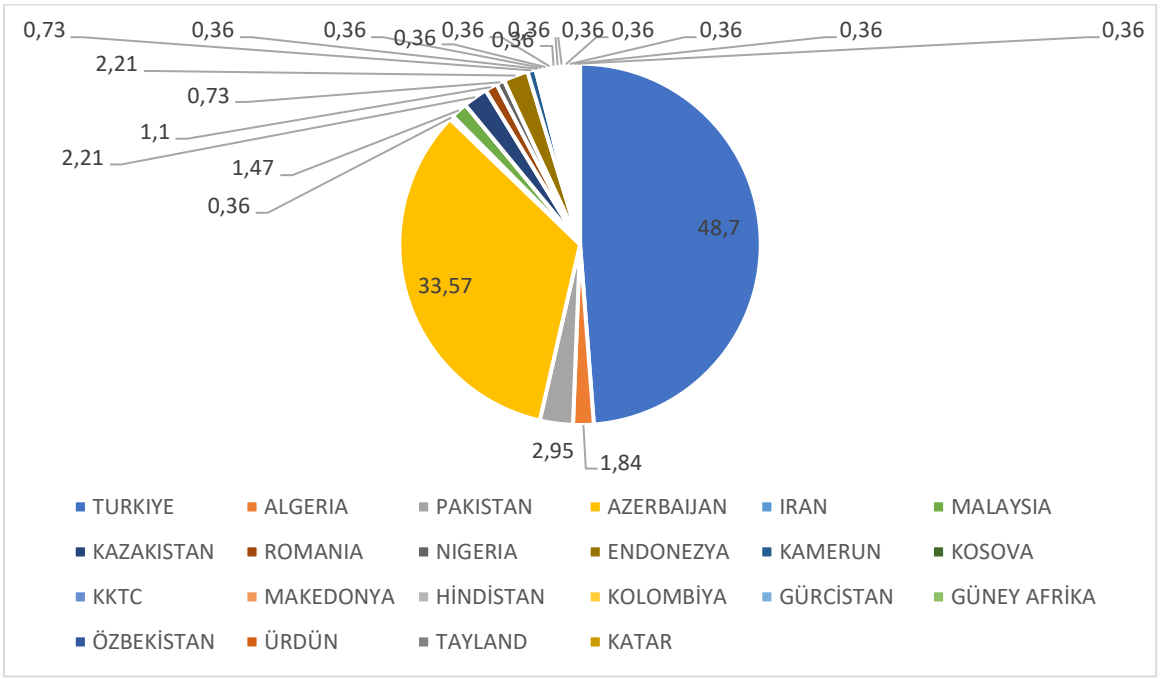
0,73
0,36
0,36
0,36
0,36
0,36
0,36
0,36
0,36
0,36
0,36
2,21
0,73
1,1
2,21
1,47
0,36
48,7
33,57
2,95
1,84
TURKIYE
ALGERIA
PAKISTAN
AZERBAIJAN
IRAN
MALAYSIA
KAZAKISTAN
ROMANIA
NIGERIA
ENDONEZYA
KAMERUN
KOSOVA
KKTC
MAKEDONYA
HİNDİSTAN
KOLOMBİYA
GÜRCİSTAN
GÜNEY AFRİKA
ÖZBEKİSTAN
ÜRDÜN
TAYLAND
KATAR

GENERAL DISCUSSION AS ONE OF THE TGNA'S METHODS OF INFORMATION ACQUISITION AND AUDIT: THE EARTHQUAKES OF 06 FEBRUARY 2023

TBMM'NİN BİLGİ EDİNME VE DENETİM YOLLARINDAN GENEL GÖRÜŞME: 06 ŞUBAT 2023 DEPREMLERİ ÖRNEĞİ

METEHAN BEKLEVİŞ[1], ALPARSLAN İKİEL[2]

[1]Öğretim Görevlisi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Gölpazarı MYO Yerel Yönetimler Programı, https://orcid.org/0000-0002-9184-0851

[2]Öğretim Görevlisi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Açık ve Uzaktan Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi, https://orcid.org/0000-0002-5725-6168

Özet

Depremler oluşturduğu sonuç bakımından Türkiye'yi en çok etkileyen doğal afetlerin başında gelmektedir. 06 Şubat 2023'te olan depremler "Asrın Felaketi" olarak ifade edilmiştir. Meydana gelen bu depremler sosyal, ekonomik ve siyasi olarak çok yönlü bir şekilde Türkiye'yi derinden etkilemiştir. Bu noktada depremlerin olası etkilerini en alt seviyeye indirmeye yönelik faaliyetler, kanun koyucu koyan olan TBMM tarafından ortaya konulan yasalara göre yapılmaktadır. TBMM'nin yasama faaliyeti dışında diğer görevi ise, bilgi edinme ve denetim yollarını kullanmasıdır. Bilgi edinme ve denetim yollarından birisi olan genel görüşme, toplumu ve devleti ilgilendiren bir konunun TBMM bünyesinde ele alınmasıdır. Çalışma, 06/02/2023'te meydana gelen depremlerin öncesinde ve sonrasında TBMM'de depremlere yönelik verilen genel görüşme önergeleri incelenmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Veriler "TBMM Genel Görüşme Önergeleri Sorgu Formu" aracılığıyla "deprem" kelimesi kullanılarak toplanmıştır. Yapılan incelemenin sonucunda 27. ve 28. Yasama Dönemleri içerisinde toplam 11 adet genel görüşme önergesinin deprem ile ilgili olduğu ve sadece 1 adetinin depremlerden önce verildiği tespit edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve TBMM İçtüzüğüne göre, TBMM bünyesinde bulunan siyasal parti gruplarının ya da en az 20 milletvekilinin genel görüşme önergesi verebilme imkânı bulunmasına rağmen bu yöntemin depremler bakımından çok fazla tercih edilmediğini söylemek mümkündür. Kamuoyu ve parlamentonun dikkatini çekmek açısından genel görüşme önergesinin verilmesi, yapılan ya da yapılacak faaliyetlerin TBMM bünyesinde denetlenmesine ve toplumun aydınlatılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Siyaset bilimi, TBMM, doğal afet, deprem, depremzede

Abstract

Earthquakes are one of the natural disasters that affect Türkiye the most in terms of their consequences. The earthquakes of February 06, 2023 were referred to as the "Disaster of the Century". These earthquakes have deeply affected Türkiye in a multifaceted social, economic and political way. At this point, activities to minimize the possible effects of earthquakes are carried out according to the laws set forth by the TGNA, which is the legislator. Apart from legislative activities, the other duty of the TGNA is to use the means of obtaining information and auditing. General debate, one of the ways of obtaining information and oversight, is the discussion of an issue of interest to the society and the state within the TGNA.

The study aims to examine the motions for general debate on earthquakes in the TGNA before and after the earthquakes that occurred on 06/02/2023. This study was designed using document analysis method, one of the qualitative research methods. The data were collected using the theme of "earthquake" through the "TBMM General Discussion Motions Query Form". As a result of the analysis, it was determined that a total of 11 motions for general debate in the 27th and 28th Legislative Periods were related to earthquakes and only one of them was submitted before the earthquakes. According to the Constitution of the Republic of Türkiye and the Rules of Procedure of the Grand National Assembly of Türkiye, although political party groups or at least 20 deputies within the Grand National Assembly of Türkiye have the opportunity to submit a motion for a general debate, it is possible to say that this method is not preferred much in terms of earthquakes. In order to draw the attention of the public and the parliament, it is thought that submitting a motion for a general debate will contribute to the supervision of the activities carried out or to be carried out within the TGNA and to enlighten the society.

Keywords: Political science, TGNA, natural disaster, earthquake, earthquake victims

1. GİRİŞ

Doğal afetler hem bireyleri hem de devletleri yakından ilgilendiren önemli konuların başında gelir. Afetlerin öncesi ve sonrasında alınacak tedbirlerden doğrudan ya da dolaylı olarak bütün toplum sorumludur. Doğal afetlerden birisi olan deprem, maddi ve manevi olarak en ciddi zararı veren afetlerin başında yer alır. Türkiye Cumhuriyeti sıklıkla depremlere maruz kalan bir coğrafyada bulunmaktadır. 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'nin 11 ilini etkileyen iki büyük deprem "asrın felaketi" olarak nitelendirilmiştir (Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı (CİB), 2023). Meydana gelen bu depremler sosyal, ekonomik ve siyasal açıdan Türkiye'yi etkilemiştir. Depremlerin ortaya çıkarmış olduğu sorunlara yönelik çözüm çalışmaları halen devam etmektedir.

Türkiye geçmişten günümüze depremler sonucunda çok sayıda vatandaşını kaybetmiştir. Depremler öncesinde alınacak tedbirler TBMM tarafından çıkarılan kanunlara uygun bir şekilde düzenlenmektedir. Aynı zamanda depremler sonrasında meydana gelebilecek olası can ve mal kaybını önlemeye yönelik kanuni düzenlemeler Türkiye'nin yasama organı olan TBMM tarafından yapılmaktadır. TBMM, yasama faaliyetlerinin yanında bilgi edinme ve denetim görevini de yerine getirmektedir. TBMM'nin bilgi edinme ve denetim mekanizmaları Anayasa (madde 98) ve TBMM İçtüzüğünde (6. Kısım) düzenlemiştir. Milletvekilleri ve siyasi parti grupları toplumu ilgilendiren her konuyu parlamentoda bu düzenlemelere göre gündeme getirebilme imkanına sahiptirler.

TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yolları meclis araştırması, meclis soruşturması, yazılı soru ve genel görüşmedir. Genel görüşme, toplumu ve devlet çalışmalarını ilgilendiren bir konunun TBMM bünyesinde görüşülmesidir. Çalışmanın konusu TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yollarından genel görüşmeyi, 6 Şubat 2023 Depremleri bağlamında ele almaktır. Çalışmanın amacı, 6 Şubat Depremleri öncesi ve sonrasında milletvekilleri (en az 20 milletvekili) ya da siyasi parti gruplarının vermiş olduğu genel görüşme önergelerini incelemektedir. Çalışmada TBMM 27. Dönem bütün yasama yılları ve 28. Döneme ait 1. ve 2. yasama yılı kapsama alınacaktır. Böylelikle 2018-2024 yılları arası dönemde depremlere ilişkin genel görüşme önergelere ilişkin veriler analiz edilmiş olacaktır.

1.1. Kuramsal Çerçeve

TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yollarını ilişkin düzenleme, 2017 yılında gerçekleştirilen yasal düzenlemenin halkoylamasında kabul edilmesinden yeni halini almış ve TBMM İçtüzüğü de 2018 yılında bu doğrultuda değiştirilmiştir.

Daha önceki dönemlerde Anayasaya göre, TBMM'nin bilgi edinme denetim yolları meclis araştırması, meclis soruşturması, sözlü/yazılı soru, gensoru ve genel görüşmedir. TBMM'nin 27. Yasama Dönemi itibariyle parlamenterlerin bilgi edinme ve denetim yollarının güncellenmiştir.

Anayasanın 98. maddesinde yer alan bilgi edinme ve denetim mekanizmaları belirtilmiştir. Buna göre; meclis araştırması, bir konu üstünde bilgi edinmeyi amaçlayan incelemedir. Yazılı soru, milletvekillerin en az 15 gün içerisinde cevaplandırılmak üzere Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakanlara yazılı olarak soru sormalarıdır. Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakanların Anayasanın 106. maddesinde yer alan 5., 6. ve 7. fıkralarına göre yapılan soruşturmadır. Genel görüşme ise, toplumu ve devletin faaliyetlerine ilişkin bir konunun TBMM Genel Kurulunda görüşülmesi olarak tanımlanmıştır. Bilgi edinme ve denetim yollarının ne şekilde kullanılacağına dair düzenlemelerin de TBMM İçtüzüğünde yer aldığı Anayasada ifade edilmiştir.

Genel görüşme, TBMM İçtüzüğünün 101., 102. ve 103. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeler sırasıyla genel görüşmenin tarifi, genel görüşmenin açılması ve genel görüşme için özel gündemi kapsamaktadır. Genel görüşmenin tarifi, Anayasada yer aldığı şekliyle İçtüzükte de aynen korunmuştur. Genel görüşme açılması için TBMM'de bulunan siyasi parti ya da en az 20 milletvekili önerge verebilir. Genel görüşme için verilen önerge 500 kelimeden fazla ise önerge özetinin de eklenmesi zorunludur. TBMM'de genel görüşme açılıp açılmamasına Genel Kurulda yapılacak olan işaretle oylama ile karar verilir. Genel görüşme yapılmasına dair yapılan görüşmede imza sahiplerinden herhangi biri konuşma yapma hakkına sahiptir. Genel görüşme yapılmasına karar verilmesi durumunda, görüşme günü TBMM'de yer alan Danışma Kurulunca özel bir gündem halinde belirlenir. Genel görüşme yapılmasına karar verilmesinden sonra, 48 saat geçmedikçe ve yedi tam gün sonrasında olamaz.

2. YÖNTEM

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Doküman analizi, yazılı belgeleri sistematik bir biçimde analiz etmede kullanılan nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Doküman analizi yöntemi, basılı ya da dijital ortamda bulanan bütün belgeleri inceleyerek değerlendirme yapmak için kullanılır (Kıral, 2020). Çalışmada TBMM web sitesinde yer alan "TBMM Genel Görüşme Önergeleri Sorgu Formu" ekranında "Deprem" kelimesi girilerek mevcut yasama dönemi olan 28. Dönem ve geçmiş dönem tüm yasama yıllarına erişilerek 27. Dönem seçilmiştir. Ayrıca tüm genel görüşme önergelerinin sayısal verilerine ulaşmak için herhangi bir kelime yazmadan da sorgulama yapılmıştır. Böylece 27. Dönem içerisinde TBMM'ye toplam 89 adet genel görüşme önergesi verildiği ve bunların 8'inin deprem içeriği taşıdığı tespit edilmiştir. 28. Dönem (1. ve 2. Yasama Yılı) içerisinde toplam 44 adet genel görüşme önergesi verildiği ve önergelerden 3'ünün deprem içeriğini kapsadığı görülmüştür. Yeni bir genel görüşme önergesi verilip verilmediğinin kontrolü sağlamak adına son kontrol 22.09.2024 tarihinde yapılmış ve çalışmanın güncelliği araştırmacılar tarafından teyit edilmiştir. "Deprem" kapsamında verilen önergelere ait özetler, tarih ve önerge durumu başlıkları altında Google Dokümanlar uygulamasına yerleştirilmiştir. Google Dokümanlar uygulamasında yerleştirilen veriler daha sonrasında araştırmacılar tarafından tablolaştırılarak çalışmaya eklenmiştir. Çalışmada aşağıda yer alan sorulara yanıt aranmıştır:

1. TBMM'de 06 Şubat 2023 Depremleri öncesi ve sonrasında genel görüşme yoluyla verilen deprem önergelerinin kapsamı nelerdir?

2. TBMM'de 06 Şubat 2023 Depremleri öncesi ve sonrasında genel görüşme yoluyla verilen deprem önergelerinin sonuç durumları nelerdir?

3. BULGULAR

TBMM'de 27. ve 28. Dönem içerisinde genel görüşme önergelerine ilişkin toplam sayılara genel bir bakış yapılacaktır. Depremlere ilişkin verilen genel görüşme önergelerinin toplam içerisindeki durumu incelenecektir. Çalışmada genel görüşmelere ilişkin 06 Şubat 2023 öncesi ve sonrası durum karşılaştırılacaktır. Ayrıca depremi konu alarak verilen genel görüşme önergelerinin gündeme alınıp alınmadığı ve depreme dair hangi konu etrafında şekillendiği analiz edilecektir. Böylelikle TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yollarından genel görüşmenin deprem konusunda siyasi parti grupları ya da parlamenterler tarafından kullanılıp kullanmadığı anlaşılmaya çalışılacaktır.

Tablo 1

TBMM 27. ve 28. Dönemleri genel görüşme önergelerine dair sayılar veriler (TBMM)

	27. Dönem	28. Dönem	Toplam
Toplam genel görüşme önergesi sayısı	89	44	133
Depremlere ilişkin genel görüşme önergesi sayısı	8	3	11

Tablo 1'e göre iki dönemde toplam 133 adet genel görüşme önergesi verilmiştir. 28. Dönemde toplam sayının daha az olmasının nedeni henüz iki yasama yılının geride bırakılması olabilir. Bütün genel görüşme önergelerinin %8,2 oranını depremlere ilişkin önergeler oluşturmuştur.

Tablo 2

06 Şubat 2023 Depremleri öncesi ve sonrasında verilen genel görüşme önergeleri (TBMM)

	06 Şubat 2023 Öncesi	06 Şubat 2023 Sonrası	Toplam
Toplam genel görüşme önergesi sayısı	72	61	133
Depremlere ilişkin genel görüşme önergesi sayısı	1	10	11

Tablo 2'ye göre TBMM'de 27. ve 28. Dönem içerisinde depremlere ilişkin sadece bir adet genel görüşme önergesi 06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerden önce verildiği görülmüştür. Bu önerge ise, 05 Kasım 2020'de "Depreme dayanıksız riskli binalara yönelik önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi" olarak verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 3

Depremlere yönelik verilen genel görüşme önergelerinin son durumları (TBMM)

Son Durumu	27. Dönem	28. Dönem	Toplam
Yasama Dönemi Sona Erdiğinden Hükümsüz Sayıldı	8	0	8
Gündemde	0	3	0

Tablo 3'e göre depremlere ilişkin verilen genel görüşme önergelerinin 27. Döneme ait olanları yasama döneminin bitmesinden ötürü hükümsüz sayılmıştır. 28. Dönem içerisinde verilen genel görüşme önergeleri ise meclis gündemine alındığı görülmüştür.

Tablo 4

06 Şubat Depremleri sonrası yönelik verilen genel görüşme önergelerinin konusu (TBMM)

Konusu	Toplam
Ekonomi	1
Hukuk	2
Göçmen/Sığınmacı	1
Tarım	1
Seçim Güvenliği	1
Depremzede	4

27. ve 28. Dönemde 06 Şubat Depremleri sonrasında depremlere dair verilen genel görüşme önergeleri ekonomi, hukuk, göçmen/sığınmacı, tarım, seçim güvenliği ve depremzede olmak üzere altı başlık altında değerlendirilmiştir. Ele alınan konu başlıkları önerge özetlerinde yola çıkarak tespit edilmiştir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

TBMM, halkın seçimler yoluyla kendisini temsil etmesi için göndermiş olduğu milletvekillerinden oluşmuştur. Devletin ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda yasaları kendi bünyesinde tartışarak kanunların oluşmasını sağlar. Ortaya çıkan kanunlar neticesinde o kanunlara uygun diğer yasal düzenlemeler ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılır. TBMM'nin yasama faaliyeti dışında bir diğer görevi olan bilgi edinme ve denetim mekanizmasını kullanmaktadır. Bu mekanizmanın temel amacı, halkın taleplerini ve ihtiyaçlarını parlamentonun bünyesinde dile getirerek dikkatleri ilgili konuya dikkat çekebilir.

06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler Türkiye'yi sosyal, ekonomik ve siyasal açıdan ciddi olarak etkilemiştir. Bu depremlerin etkileri 2024 yılında halen devam etmektedir. Depremlerin olası etkilerine yönelik tedbirlerin, depremden önce, esnasında ve sonra olmak üzere üçe ayrıldığı söylenebilir. TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yollarından genel görüşme mekanizmasının toplumu ve devleti ilgilendiren bir konunun genel kurulda ele alınması olduğunu da dikkat alarak depremlere ilişkin konularının da siyasi parti grupları ya da en az 20 milletvekili tarafından genel görüşme önergesi verilerek meclis gündemine alınması sağlanabilir.

Yapılan çalışmaya göre, 6 Şubat Depremleri öncesinde TBMM 27. Dönemi içinde genel görüşme yöntemi kullanılarak bilgi edinme ve denetim yoluna bir kez başvurulması dikkat çekmektedir. TBMM'de genel görüşme yönteminin kullanılmasına deprem açısından bakıldığında, deprem gerçekleştikten tercih edildiğini söylemek mümkündür. Genel görüşme yapılması deprem öncesi tedbirlerin ziyade sonrasında ortaya çıkan sorunların çözüme kavuşturmaya yönelik olduğu ifade edilebilir. Ayrıca 27. Dönem içerisinde verilen genel görüşme önergeleri dönemin bitmesinden ötürü hükümsüz (kadük) sayılmıştır. 28. Dönem içerisinde depreme ilişkin verilen genel görüşme önergeleri ise TBMM gündeminde yer almaktadır.

Her iki dönem içerisinde verilen genel görüşme önergeleri farklı başlıkları bünyesinde barındırmaktadır. Yapılan çalışmada deprem bağlamında ekonomik, hukuk, tarım, göçmen/sığınmacı, seçim güvenliği ve depremzede gibi altı farklı konunun genel görüşme kapsamında ele alındığı görülmüştür. 2018-2024 yılları arasında toplam 133 genel görüşme önergesinin %8'lik kısmının deprem hakkındadır. 06 Şubat depremleri sonrası verilen genel görüşme önergelerinin %14'ü depremlere ilişkin olarak gerçekleşmiştir. 6 Şubat Depremleri gerçekleşmeden önce verilen genel görüşme önergesi haricindeki bütün önergeler, 6 Şubat Depremlerinin ortaya çıkardığı sorunların çözümüne ilişkindir.

Toplumu ve devletin faaliyetlerini ilgilendirilen herhangi bir konu genel görüşme yöntemi kullanılarak TBMM Genel Kuruluna görüşebilir. Bu noktada başta deprem olmak üzere bütün afetlere yönelik alınacak tedbirlere ilişkin yol haritası ve yöntemler parlamentoda ele alınabilir. TBMM Genel Kurulunda görüşülen bir konunun toplum tarafından da yakından takip edileceği ve farkındalık oluşturacağını belirtmek mümkündür. Yapılan çalışmada TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yollarından genel görüşme yönteminin 06 Şubat Depremleri bağlamında sadece deprem sonrası ortaya çıkan etkileri yok etmeye ya da azaltmaya yönelik olduğunu ifade etmek mümkündür. Siyasi parti gruplarının ya da en az 20 milletvekilinin birlikte hareket ederek kullanabileceği genel görüşme yönteminin daha etkin bir şekilde kullanılması gerektiği düşünülmektedir.

5. KAYNAKLAR

1982 Anayasası. Kabul Tarihi:18.10.1982

6771 Sayılı Kanun, Kabul Tarihi: 21.01.2017

CİB (Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı). (2023). 6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınları. Ankara.

Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi. Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(15), 170-189.

TBMM. (2018). https://cdn.tbmm.gov.tr/TbmmWeb/Anayasa/ictuzuk.pdf, (Erişim Tarihi: 20.09.2024)

TBMM. (2024). https://www.tbmm.gov.tr/Denetim/Genel-Gorusme-Onergeleri, (Erişim Tarihi: 22.09.2024).

Wach, E. (2013). Learning About Qualitative Document Analysis. https://opendocs.ids.ac.uk/articles/report/Learning_about_Qualitative_Document_Analysis/26442637?file=48090622 (Erişim Tarihi: 22.09.2024).